

Järjestystä järjestöihin

Nyt, kun on kulunut jo muutama päivä siitä, kun STULin puheenjohtajavastuu on siirtynyt seuraajalleni, voin vapaasti totuttua uuteen titteliini, joka voisi olla vaikka Riippumaton ajattelijä. Ajatuksistaan ei tarvitse enää kantaa vastuuta kuin omasta ja lukijoiden puolesta.

Ilmeisestä luonneviasta johtuen olen elämäni aikana joutunut tutustumaan lukuisiin erilaisiin yhdistyksiin. Suomihan on yhdistysten luvattu maa, jossa lähes kaikki kansalaiset viimeistään kouluikäisestä lähtien aina vaariin asti ovat jäsenenä jossakin yhdistyksessä.

Kansakunta selvästikin rakastaa yhdistyksiä ja siksi ne ovat myös saaneet tuloverovapautensa, kun toiminta on voitu tulkitä yleishyödylliseksi. Tuskin muunlaisia yhdistyksiä on olemassaakaan. Kaikki tuottavat jotain yleistä hyvää eikä kenenkään tarvitse väläytellä kateuspuukkoa, joka muissa yhteyksissä meiltä suomalaisilta kyllä lähtee aika herkästi tupestaan.

Kukaan ei pahastu, vaikka yhdistykset keräävät vuosi vuodelta lisää rahaa kirstun täytteeksi. Niinpä monet iäkkäämmät yhdistykset ovat ehtineet kerätä valtavia summia varallisuutta vuosikymmenien aikana.

Alkuperäiset tavoitteet ja toiminta-ajatukset voivat olla seittien ja pölyn peittämät ja niiden kirjoittajat mullan alla jo vuosikausia, mutta varainhankintaa jatketaan, kuten aina ennenkin. Toimintaa ei voida lopettaa, vaikka yhdistys olisi jo ajat sitten tehnyt itsensä tarpeettomaksi sautettuaan yleishyödyllisen tavoitteensa.

Tai sitten yhteiskunta on ajan saatossa muuttanut niin, ettei alkuperäiselle toiminta-ajatukselle löydy enää kysyntää. Voi käydä niinkin, että jäsenet poistuvat ajasta ikuisuuteen. Tämän kysymyksen edessä ovat mm. veteraanijärjestöt, jotka hiipuvasta jäsenkunnasta ja riittävästä varallisuudesta huolimatta jatkavat vielä rahankeuruutaan.

Useat varakaat yhdistykset omistavat myös yrityksiä, joiden liikeidea on myydä palveluja ja tuotteita ensisijaisesti yhdistyksen jäsenille. Tuotto on taattu, jos näitä hyödykkeitä haluavat ostaa muutkin kuin jäsenet.

Kun rahaa alkaa tulla ovista ja ikkunoista, täytyy niitä sijoittaa myös jäsenintressien ulkopuolelle. Vaikka sijoitukset tehtäisiinkin luottamusmiesten vaatimuksesta ns. turvaavasti, käy usein niin, että raha tulee rahan luokse korkoa korolle periaatteella. Sijoitukset voivat tuottaa jopa kuluja enemmän, jolloin voidaan harkita jopa jäsenmaksuista luopumista. Teknologia-teollisuus on tällainen yhdistys, jossa jäsenet nauttivat maksuttomasta edunvalvonnasta pulottavan rahakirstun ansiosta.

Mitähän pitäisi ajatella opiskelijayhdistyksessä, joka on kerännyt jo vuosikymmeniä jäsenmaksuja köyhiltä opiskelijoiltaan omistaakseen nykyään kivitaloja Helsingin keskustassa. Täytyy vain ihmetellä, mihin tämä kehitys johtaa yhteiskunnan kannalta. Ilmeisesti merkittävä osa kansallisvarallisuudesta keskittyy vähitellen institutionaalisille sijoittajille, joihin voidaan lukea yhdistysten ja järjestöjen lisäksi myös mm. eläkevuokutusyhtiöt ja seurakunnat.

Rahan perässä tulee myös vaikutusvalta, joka pahimmillaan heijastuu eduskuntaan asti. Toivottavasti tuleville kansanedustajille riittää se kansalaisten antama palli istuttavaksi.

Vaikka yhdistysten yleishyödyllinen varallisuuden rohuaminen tapahtuikin yhteiskunnan hiljaisella hyväksynnällä, voidaan ainakin kysyä, kestäkö se myös moraalisen tarkastelun. Onko vain taivas rajana vai onko olemassa jokin kohtuullinen varallisuuden määrä, joka riittää toiminta-ajatuksen toteuttamiseen. Ilmeisesti jotkut yhdistykset ovat tätä pohtineet, kun ovat säätäneet osan varallisuudestaan. Yhteiskunnan kannalta asetelma ei juuri muutu, sillä säätiöt jakavat vain osan sijoitustuotoistaan itseläitsemiinsa kohteisiin. Pääomien turvaava varastointi jatkuu kuten ennenkin.

Mielestäni yhdistysten luottamusihmistien pitäisi miettiä, ovatko yhdistyksen toiminta-ajatus, jäsenistö ja tase sopuosinnussa keskenään. Jos ne eivät ole, niin yhdistys ei ole sinut itsensä kanssa ja siitä seuraa ennemmin tai myöhemmin ongelmia. Näitä kysymyksiä on sivuttu myös STULissa viime vuosien aikana niin virallisissa kokouksissa kuin myös epävirallisissa keskusteluissa. Erityisesti STULin hyvä tase on herättänyt jonkin verran huomiota.

Tähän kysymykseen on STULin hallitus ja liittokokous jo reagoinut päätöksellä, jossa varallisuus pyritään säilyttämään nykyisellä tasolla ja ylimääräistä tulosta on jo kahden vuoden ajan kanavoitu jäsenmaksualennuksiin.

Jäsenmäärä ja -rakenne ovat muuttuneet viimeisen 20 vuoden aikana merkittävästi sähköalan kehityksen mukana. Heikkovirtajärjestelmien lisääntyminen ja verkostourakoinnin eriytyminen omaksi toimialaksi ovat vaikuttaneet eniten jäsenrakenteen muutoksiin. Toiminta-ajatus valvoo jäsenien niin sähkötekniikan osaamista kuin myös elinkeinopoliittisia etuja ovat edelleen ajankohtaisia.

Järjestön nimeä on kuitenkin pitänyt päivittää ainakin pari kertaa, jotta se kuvaisi nykyisiä jäseniä paremmin. Voidaan sanoa, että STUL yhdistyksenä on pysynyt hyvin kehityksen kyydissä mukana. Se on nykyisin jopa koko alan johtava auktoriteetti erityisesti tiedottamisessa ja koulutuksessa.

Ei siis ihme, että STUL on saanut jäsenikseen myös toistakymmentä pienempää sähköalan järjestöä sekä alan oppilaitoksia. Tämä kehitys on mielestäni ollut positiivista ja mahdollistanut paremmat palveluresurssit myös niille alkupe räisille sähköurakointia harjoittaville jäsenille.

Tulevaa kehitystä pohtineena en katsoisi pahalla, jos yhdistymiskehitys jatkuisi vielä muidenkin sähköalan järjestöjen kanssa. Synergia antaa lisää voimaa. Nimen voi sitten päivittää vaikka Sähköala ry:ksi lehtemme ja nettiportaalimukaan.

Nämä ovat kuitenkin STULin uuden puheenjohtajan ja muiden päättäjien ilo ja murheita. Omasta puolestani olen nöyrän kiitollinen menneestä puheenjohtajakokemuksesta, jonka jäsenistö minulle mahdollisti. Mutta nyt noston purjeet ylös ja otan kurssin kohti uusia haasteita.

JANNE SKOGBERG

Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry:n ex-puheenjohtaja

Voltmen Oy:n toimitusjohtaja